

ความร่วมมือและการพัฒนาระบบห้องสมุด อัตรามัติของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา เอกชน

อุทัย ทุติยะโพธิ*

คานา

ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยหลายรูปแบบ เช่น มหาวิทยาลัยของรัฐ ของเอกชน มหาวิทยาลัยเปิด มหาวิทยาลัยเปิดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค มหาวิทยาลัยขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่แต่ไม่ว่าจะมีลักษณะอย่างไรก็ตามองค์ประกอบสำคัญที่จะขาดเสียมิได้ ก็คือหน่วยงานที่ช่วยให้อมหาวิทยาลัยมี "ความเป็นเลิศทางวิชาการ" ประเภทหนึ่งที่ควรกล่าวถึงในที่นี้คือ "ห้องสมุด" ซึ่งจะต้องทำให้เป็นห้องสมุดที่มีคุณภาพ เพื่อที่จะสามารถสนองตอบต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยได้

ห้องสมุดในปัจจุบันก็มีการเรียกชื่อต่างๆ กันเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมและบริการที่แต่ละสถาบันจะจัดทำขึ้น ชื่อที่ใช้เรียกจึงเป็นไปเพื่อความเหมาะสมเช่น กองห้องสมุด, กองห้องสมุดกลาง, สำนักบรรณสารการพัฒนา, สำนักบรรณสารสนเทศ, สำนักหอสมุด, สำนักหอสมุดกลาง, สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ, ศูนย์บรรณสารสนเทศ, ห้องสมุดและศูนย์บริการเอกสาร, ห้องสมุดศูนย์ข้อมูลข่าวสารการพัฒนา, หอสมุดกลาง, หอสมุดและศูนย์สารสนเทศ เป็นต้น

* ผู้อำนวยการสำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต

ถึงแม้สถาบันที่มีหน้าที่ช่วยวิชาการ จะมีชื่อเรียกอย่างใดก็ตามแต่หน้าที่ที่สำคัญ คือช่วยมหาวิทยาลัย ในการผลิตทรัพยากร มนุษย์ที่เปรียบพร้อมด้วยสติปัญญาและความ สามารถเพื่อเป็นกำลังของประเทศ ผลิต งานวิจัย บริการทางวิชาการแก่สังคมและ ทุนบูรณศิลป์วัฒนธรรม และที่สำคัญใน สภาพปัจจุบันคือเทคโนโลยีสารสนเทศกำลัง ขยายขอบเขตกว้างขวาง อย่างไม่หยุดยั้ง ดังนั้นบรรณารักษ์ก็ต้องมีการปรับเปลี่ยน บุคลิกภาพให้ก้าวหน้าทันโลกและจะยิ่งมาก ขึ้นเป็นลำดับในอนาคต ซึ่งนับว่าเป็นเรื่อง ที่ท้าทาย"บรรณารักษ์และนักเอกสารสนเทศ" ว่าจะต้องมีความพร้อมอยู่เสมอทั้งสติปัญญา กาลังใจและกาลังกาย ในอันที่จะพัฒนา ความรู้ ตลอดจนความร่วมมือร่วมใจกันทำ งานเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และ ความสำเร็จในปลายทางก็คงจะเป็นไปได้ ถ้าร่วมมือกันทำอย่างจริงจังและจริงจัง

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ปัจจุบันสถาบันศึกษาเอกชน มีทั้งหมด 30 สถาบันกระจายไปทั่วพระราชอาณาจักร 26 สถาบัน เข้าเป็นสมาชิกของสถาบันอุดม ศึกษาเอกชนแล้ว ส่วนที่เพิ่มใหม่อีก 4 แห่ง คือ : วิทยาลัยแมรี่แลนด์ (ประเทศไทย) วิทยาลัยรัชตภักย์ วิทยาลัยรามายุธยา และวิทยาลัยทองสุขยังไม่ได้เข้าเป็นสมาชิก ของสมาคมสถาบันอุดมศึกษา และบางแห่ง ก็ยังไม่ได้เปิดดำเนินการ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนนับเป็นสถาบันที่มีหน้าที่สำคัญเช่นเดียวกับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ดังนั้นห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงเป็นแหล่งทรัพยากรสารสนเทศที่มีบทบาทสำคัญเพราะมีหน้าที่ในการส่งเสริม การเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย และบริการชุมชน ตลอดจนเรื่องทางศิลปวัฒนธรรม ด้วย ซึ่งเป็นนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา ครอบคลุมไปเช่นกัน

การร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้เริ่มเมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม 2528 โดยบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้รวมตัวกันจัดตั้ง "ชมรมห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (ชสอ.)" โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 5 ประการคือ :-

1. เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างห้องสมุด
2. เพื่อส่งเสริม การพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
3. เพื่อส่งเสริม การใช้ทรัพยากรห้องสมุดร่วมกันระหว่างสถาบัน
4. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษ์
5. เพื่อส่งเสริม การค้นคว้าวิจัยตลอดจนการเขียนบทความทางวิชาการบรรณารักษศาสตร์

ในปี พ.ศ. 2529 ได้จัดทำเอกสาร

รวม 3 รายการคือ :-

1. นามานุกรมห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
2. ออก ชสอ. สาร รายสัปดาห์
3. สหบรรณานุกรม หนังสือภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

ในเวลาต่อมา ชสอ. ได้พัฒนามาเป็น อนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพพ.) อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สังกัดสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์หลัก 4 ประการคือ :-

1. เน้นความร่วมมือ
2. ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพบรรณารักษ์
3. พิจารณหาแนวทางพัฒนาหลักเกณฑ์
4. ให้คำปรึกษาแก่สมาชิก

หน้าที่ของ อพท.

1. กำหนดนโยบายและประสานงานให้บรรลุวัตถุประสงค์
2. มอบหมายงานให้ผู้เกี่ยวข้อง
3. แต่งตั้งกลุ่ม
4. ร่วมมือกันแก้ปัญหา
5. ประสานงานเพื่อให้เกิดการทำงานอย่างแท้จริง

8. ควรมีการประเมินผล ของกิจกรรมที่ผ่านมา

9. ควรมีการวางแผนระยะสั้น-ยาว

10. เผยแพร่ข่าวสาร เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง

11. ควรมีการประชาสัมพันธ์

กิจกรรมที่ อพท. ควรทำ

1. กำหนดนโยบาย โครงสร้างให้เป็นลายลักษณ์อักษร
2. อนาคตของห้องสมุดควรจะพัฒนาไปในทิศทาง ของศูนย์สารนิเทศแห่งชาติ
3. บริการยืมระหว่างห้องสมุด ควรจะมีการขยายกว้างขึ้น
4. การนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้
5. อุปกรณ์การสื่อสาร
6. ฐานข้อมูลสารนิเทศรูป
7. มีกลุ่มสารนิเทศเกิดขึ้น

การพัฒนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้จัดทำมีการประชุมในหัวข้อ "การพัฒนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน" เมื่อวันที่ 22-24 เมษายน 2535 ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่ โดยทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทยให้การสนับสนุน และคณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (อพท.) เป็นผู้ดำเนินการ

การจัดการประชุมในหัวข้อเรื่อง
นี้ก็เพราะห้องสมุดมีหน้าที่ ในการส่งเสริม
การเรียนรู้ การสอน การวิจัย การบริการ
ชุมชน จึงพยายามที่จะปรับปรุงมาตรฐาน
การบริหารงาน และการบริการห้องสมุด
เพื่อสามารถสนองตอบความต้องการของผู้
ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึง
นโยบายเป้าหมายทางการศึกษา ควบคู่กัน
ไปกับสภาพทางด้านเศรษฐกิจ และเพื่อให้
บรรลุถึงวัตถุประสงค์ดังกล่าวผู้บริหารงาน
ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจึงเห็นว่า
"ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดในด้านการ
จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ งานเทคนิค
งานบริการ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ
ตลอดจนงานพัฒนาบุคลากรห้องสมุด" เป็น
สิ่งสำคัญ แต่เนื่องจากศักยภาพของแต่ละ
ห้องสมุดยังมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก
การร่วมมือกัน อาจอยู่ในขอบเขตที่จำกัด
จึงได้จัดทำมีการสัมมนาเพื่อหาแนวทางให้
เกิดความเข้าใจอันดี ที่จะทำให้เกิดความ

ร่วมมือร่วมใจกันอย่างใกล้ชิด เพื่อได้วิธี
ปฏิบัติที่ดีที่สุด ที่จะนำไปสู่ความร่วมมือระ-
หว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะได้
รับประโยชน์อย่างแท้จริง

จากการประชุมกลุ่มย่อย ของการ
สัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบัน
อุดมศึกษาเอกชนในครั้งนี้ ที่ประชุมเห็นสม-
ควรให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จัด
ตั้งกลุ่มทำงาน 6 กลุ่มคือ:-

1. กลุ่มงานเทคนิค
2. กลุ่มงานบริการ
3. กลุ่มงานวารสาร
4. กลุ่มงานวัสดุภัณฑ์บริการ
5. กลุ่มงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
6. กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร

แต่ละกลุ่มจะประกอบไปด้วยผู้แทน
ของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็น
สมาชิก มีหน้าที่และความรับผิดชอบในแต่ละ
กลุ่มดังนี้:-

1. กลุ่มงานเทคนิค

1.1 จัดทำคู่มือปฏิบัติงานร่วมกัน

1.2 จัดทำ โครงการแลกเปลี่ยนสิ่งพิมพ์ และรายชื่อหนังสือใหม่

1.3 จัดทำสหบรรณานุกรม

1.4 จัดรวบรวม คู่มือการจัดหา เพื่อช่วยดำเนินการในกลุ่มสมาชิก

2. กลุ่มงานบริการ

2.1 การยืมระหว่างห้องสมุด

2.2 แลกเปลี่ยน คู่มือการใช้ห้องสมุด

2.3 จัดทำบรรณทัศน์หนังสืออ้างอิงแลกเปลี่ยนกัน

2.4 ให้ความร่วมมือด้านบริการสารนิเทศซึ่งกันและกัน

3. กลุ่มงานวารสาร

3.1 ร่วมกันจัดทำคู่มือการให้หัวเรื่องภาษาไทย ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

3.2 จัดทำ ตรชนวารสารร่วมกัน

3.3 จัดรวบรวม รายชื่อวารสารทั้งหมดของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

3.4 รวบรวมรายชื่อคู่มือการค้นบทความวารสารภาษาต่างประเทศ ซึ่งมีอยู่ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

4. กลุ่มงานวัสดุทัศนบริการ

ให้มีความร่วมมือ เรื่องของการแลกเปลี่ยน รายชื่อของวัสดุทัศนวัสดุต่างๆ

5. กลุ่มงาน ด้านเทคนิคโรยสาร

မြို့ ၁၈၆

ฯให้มีความร่วมมือ เรื่อง

ขอแจ้งการกำหนดมาตรฐาน วน

การนำเอาเทคโนโลยีสมัย -

าหม่มมาช่วยกับงานห้องสมุดให้-

เป็นมาตรฐานเดียวกัน

กลุ่มทำงานที่บัญญัติงานไปแล้วมี 5

กลุ่ม แต่ละกลุ่ม เริ่มประชุมปฏิบัติงานตั้งแต่

พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา

1. กลุ่มงานเทคนิค

กลุ่มนี้แต่เดิมประชุมเป็นกลุ่มเดียว

ตั้งแต่ครั้งที่ 1 - ครั้งที่ 5 (30 กันยายน

2535 - 24 มิถุนายน 2536) โดยมี

6. กลุ่มงานพัฒนาบุคลากร

6.1 จัดฝึกอบรมบุคลากรร่วมกัน

၁၆၆

อาจารย์ ดร.สมูล รัตตากร (มหาวิทยาลัย)

6.2 แลกเปลี่ยน บุคลากรใน
การปฏิบัติงาน ระหว่าง
ห้องสมุด

การปฏิบัติงาน ระหว่าง

ห้องสมุด

นางสาวสาวิตรี บุตรชาจารย์ (มหาวิท

6.3 จัดโครงการรณรงค์ ระวังห้องสมุด

หว่างห้องสมุด

รอยสังคม (เกริก) เป็นเลขานุการคนที่ 1

6.4 จัดทำโครงการในลักษณะโครงการพี่ช่วยน้อง

นางสาวจงกล แสงสาครรัตน์ (มหา

วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์) เป็นเลขานุการ

ที่ประชุมมีความเห็นร่วมกันที่จะจัดทำ "สหบรรณานุกรมจากรายชื่อหนังสือใหม่" และควรให้หัวเรื่องของหนังสือด้วย เพื่อประโยชน์ในการค้นหาของผู้ใช้ หัวเรื่องที่ให้มีเกิน 3 หัวเรื่องนอกจากนั้นยังมีการแลกเปลี่ยน "รายชื่อหนังสือใหม่" เป็นประจำทุกเดือน ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปีพ.ศ. 2535

ผลการดำเนินงาน

ได้เริ่มจัดทำเป็นสหบรรณานุกรมฉบับรวมเล่มโดยมีวาระการออก 4 เดือน จัดแบ่งออกเป็น 2 เล่ม เล่มที่ 1 "สหบรรณานุกรมภาษาไทย" เล่มที่ 2 "สหบรรณานุกรมภาษาต่างประเทศ" ชื่อภาษาอังกฤษ "UNION CATALOG of New Books. May-August 1993" เป็นการรวบรวมรายชื่อหนังสือของเดือนพ.ค.-ส.ค. 2536

สำหรับการประชุมครั้งที่ 6 ได้เสนอให้ อพท. ทราบถึงความต้องการให้มีการส่งบรรณารักษ์จัดหาทรัพยากรสารสนเทศมาร่วมทำงานด้วย จึงได้มีการตั้งกลุ่มงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ

ในครั้งที่ 7/2536 ได้มีการพิจารณาว่าควรจะรวมงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศกับงานเทคนิค หรือจะแยกเป็น 2 กลุ่มที่ประชุมเห็นควรให้แยกเป็น "กลุ่มจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ" "กลุ่มจัดหมู่และลงรายการ"

2. กลุ่มงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ

กลุ่มนี้เริ่มงานในปี พ.ศ. 2537 ในการประชุมครั้งที่ 1 ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงาน โดยมี

อาจารย์ ดร.สมุล รัตตากร (มหาวิทยาลัยศรีปทุม) เป็นที่ปรึกษา

นางสาวนพรัตน์ นิมเจริญ (มหาวิทยาลัยศรีปทุม) เป็นประธาน

นางมุกดา หิรัญวิวัฒน์กุล (มหาวิทยาลัยรังสิต) เป็นเลขานุการ

ในการประชุมครั้งนี้ได้มีการเสนอให้รวบรวมรายชื่อหนังสือที่มีในห้องสมุดแต่ละแห่งและในการประชุมครั้งที่ 2 มีการเปลี่ยนเลขานุการใหม่เป็น นางสาวอาภรณ์

พรพฤกษ์เป็นเลขานุการ (มหาวิทยาลัยศรีปทุม) ที่ประชุมเสนอให้รวบรวมรายชื่อหนังสือ สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ มีการวางหลักเกณฑ์ว่าถ้าเป็นหนังสือภาษาไทยต้องพิมพ์ไม่เกิน 15 ปี ภาษาต่างประเทศไม่เกิน 10 ปี และให้ทำรายการแบบสหบรรณานุกรม

ในการประชุมครั้งต่อมา ได้มีการเปลี่ยนเลขานุการใหม่เป็น นางสาวจิระวรรณ อุทัยศรี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เนื่องจาก นางสาวอาภรณ์ พรพฤกษ์ ลาออกจากมหาวิทยาลัย

ผลการดำเนินงาน

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า กลุ่มงานจัดทำทรัพยากรสารสนเทศจะจัดทำสหบรรณานุกรม สาขาไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ขณะนี้การรวบรวมรายชื่อได้จัดทำเสร็จแล้ว ได้มีการแบ่งความรับผิดชอบ ดังนี้:-

มหาวิทยาลัยหัวเฉียว มหาวิทยาลัยกรุงเทพและมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

รับผิดชอบ ในการพิมพ์รายชื่อหนังสือภาษาอังกฤษ มหาวิทยาลัยละ 8 ตัวอักษร มหาวิทยาลัยศรีปทุม รับผิดชอบการพิมพ์รายชื่อหนังสือภาษาไทย มหาวิทยาลัยรังสิต รับผิดชอบการอัดสำเนา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ รับผิดชอบในการเข้าเล่ม

ขณะนี้กำลังดำเนินการจัดพิมพ์รายชื่อหนังสืออยู่ และคาดว่าจะเสร็จภายในต้นปี พ.ศ. 2538

3. กลุ่มงานบริการ

อาจารย์ ดร.นวนิตย์ อินทรามะ (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์) เป็นที่ปรึกษา

นายสุพจน์ แสงวิริยภาพ (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์) เป็นประธานกลุ่ม

นางสาวเบญจภรณ์ สมุดอินแก้ว (มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เป็นเลขานุการ

ผลการดำเนินงาน

1. กำหนดแนวทาง ในการปฏิบัติ

งานร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาการบริการสาร
นิเทศของแต่ละสถาบัน โดยให้มีการยืม
ระหว่างห้องสมุด ซึ่งได้ดำเนินการแล้ว

2. จะจัดทำสหบรรณานุกรม ใน
หัวเรื่อง "สิ่งแวดล้อม" ในเวลาต่อมาได้
ยกเลิกหัวข้อนี้ เพราะจะไปซ้ำกับกลุ่มงาน
เทคนิค และเปลี่ยนไปจัดทำ "สหบรรณานู
กรมหนังสืออ้างอิง" แทน ขณะนี้กำลังอยู่
ในระหว่างการศึกษาารูปแบบ

3. การทำหนังสือมาตรฐานทาง
สาขาบริหารธุรกิจ (หนังสือทั่วไปและหนังสือ
อ้างอิงที่เป็นภาษาไทย) โดยให้แต่ละ
สถาบันสำรวจการใช้น้ำหนังสือทางบริหารธุ
กิจว่าชื่อเรื่องใดและของผู้แต่งคนใด ที่มีผู้
ใช้กันมาก ซึ่งจะสำรวจจาก สถิติการยืม
การใช้อ่านในห้อง การสอบถาม เป็นต้น
ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่าง การทดลองเก็บ
สถิติ

4. กลุ่มงานวารสาร

อาจารย์อุทัย ทูติยะโพธิ (มหาวิทยาลัย
รังสิต) เป็นที่ปรึกษา

นางพัชรา หาญเจริญกิจ (มหาวิทยาลัย
รังสิต) เป็นประธานกลุ่ม

นางสาวสุภลักษณ์ กระรัตน์ (มหาวิทยา
ลัยธุรกิจบัณฑิตย์) เป็นเลขานุการ

ผลการดำเนินงาน

1. กลุ่มงานวารสารกำหนด ให้มี
การประชุมเป็นประจำทุกเดือน

2. แลกเปลี่ยนรายชื่อวารสารทั้ง
ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อความ
สะดวกในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกัน

3. ร่วมมือจัดทำ ธรรมนูญวารสาร
เพื่อให้การค้นหาสารนิเทศ มีความสะดวก
รวดเร็ว ลดปริมาณการทำงานของแต่ละ

ห้องสมุด ช่วยให้การเข้าถึงทรัพยากรสารนิเทศร่วมกัน มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผลการจัดทำบรรณานุกรมมีดังนี้:-

3.1 บรรณานุกรมฉบับรวมเล่ม

ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน

2536

จัดทำและเผยแพร่แล้ว เมื่อ

เดือน มกราคม 2537

3.2 บรรณานุกรมฉบับรวมเล่ม

ฉบับที่ 2 กรกฎาคม-ธันวาคม

2536

จัดทำและเผยแพร่แล้ว เมื่อ

เดือน กันยายน 2537

3.3 บรรณานุกรมฉบับรวมเล่ม

ฉบับที่ 3 มกราคม-มิถุนายน

2537

(กำลังอยู่ในระหว่างพิมพ์ต้น

ฉบับ คาดว่าจะพิมพ์เผยแพร่

ได้ภายในเดือน มกราคม

2538)

3.4 บรรณานุกรมฉบับรวมเล่ม

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม-ธันวาคม

2537

กำลังอยู่ในระหว่างการรวบรวม

ข้อมูลคาดว่าจะทำเสร็จ

และเผยแพร่ได้ ภายในต้น

เดือนกรกฎาคม 2538)

4. ร่วมมือจัดทำ รายชื่อบริษัทตัวแทน

บอกรับวารสารภาษาต่างประเทศ ในประ-

เทศไทยและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นคู่มือ

ในการบอกรับวารสารจะมีรายละเอียดของ

สถานที่ติดต่อซื้อตีพิมพ์ของแต่ละบริษัทจะ

นี้กำลังอยู่ในระหว่างการรวบรวมข้อมูลคาด

ว่าจะเผยแพร่ได้ในเดือนกุมภาพันธ์ 2538

5. โครงการแลกเปลี่ยนวารสารฉบับ

ซ้ำ ขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างรวบรวม

รายชื่อ คาดว่าจะเริ่มแลกเปลี่ยนวารสาร

ฉบับซ้ำมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 เป็นต้นไป

5. กลุ่มงานโสตทัศนบริการ

อาจารย์สุพดี บรรจงแถม (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์) เป็นที่ปรึกษา
นายก่อเกียรติ ขวัญสกุล (มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์) เป็นประธานกลุ่ม
นายสมศิลป์ ศรีประภัสสร (มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ) เป็นเลขานุการ

2. กลุ่มทำงาน ประชุมพร้อมกัน

หลายกลุ่ม บรรณาธิการไปประชุม

พร้อมกันทุกกลุ่มไม่ได้

3. ไม่มียานพาหนะมาประชุม และ

สถานที่ประชุมอยู่ไกลไม่

สามารถมาเองได้

4. ทำงาน ที่ได้รับมอบหมายไม่

เสร็จเพราะมีงานประจำมาก

ผลการดำเนินงาน

ได้ร่วมกันจัดทำหนังสือชื่อ "รายงานหน่วยงานและสถาบัน ผู้ผลิต และจำหน่ายโสตทัศนวัสดุ" ซึ่งนำออกเผยแพร่เมื่อ 2 มิถุนายน 2537 นอกจากนั้นกำลังดำเนินการจัดทำ "คู่มือการบริการโสตทัศนวัสดุ" คาดว่าจะเสร็จภายในเดือนมกราคม 2538

ปัญหาในการร่วมมือทำงาน

1. ห้องสมุดมีบรรณาธิการจำนวนน้อยปลีกตัวมาร่วมประชุมไม่ได้

การพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ ของห้อง

สมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

เมื่อเดือนกันยายน 2537ระหว่างวันที่ 7-9 คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ร่วมกับทบวงมหาวิทยาลัยจัดสัมมนาวิชาการเรื่อง "คอมพิวเตอร์กับห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน" ที่มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

จากการสัมมนาครั้งนี้ ก็ทำให้ได้ทราบว่า มีการนำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับงานห้องสมุดในหลายสถาบันแล้ว เพราะเหตุ

ว่าระบบห้องสมุดที่นำคอมพิวเตอร์มาใช้จะช่วยให้การทำงานของฝ่ายต่าง ๆ ในห้องสมุดสามารถทำงานเชื่อมโยงกันได้ อย่างต่อเนื่อง ลดขั้นตอนในการบริการ และลดความผิดพลาดจากการปฏิบัติงานด้วยมือ

การเลือกเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้งานกับห้องสมุดในขณะนี้ดูจะมีปัญหาน้อยกว่าในระยะเริ่มแรก คอมพิวเตอร์ที่เข้าห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีทั้งมินิและไมโครคอมพิวเตอร์ แต่สิ่งที่ยังเป็นปัญหาอยู่ก็คือ "โปรแกรม" เพราะจะมีหลายชุด เพื่อให้เหมาะกับงานของฝ่ายต่างๆ เช่น งานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ งานบริการยืม-คืน งานจัดหมวดหมู่และลงรายการ และงานวารสาร เป็นต้น

ในการรายงาน ของการพัฒนา ระบบห้องสมุดอัตโนมัติของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กรณีตัวอย่างนี้จะพบว่าการใช้ทั้งโปรแกรมสำเร็จรูป และโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นเอง

โปรแกรมสำเร็จรูป ที่มีใช้กับงานห้องสมุดคือระบบ CDS/ISIS และ TINLIB ส่วนโปรแกรมที่พัฒนาเอง เป็นเรื่องการใช้บาร์โค้ดในการบริการยืมคืน และใช้ครบทุกงานในลักษณะระบบบูรณาการ (Integrated System)

การดำเนินงานนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับ งานห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ส่วนใหญ่ จะเป็นการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักหอสมุด และศูนย์สารสนเทศกับศูนย์คอมพิวเตอร์

การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางมหาวิทยาลัย

หอสมุดและศูนย์สนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ดำเนินการเป็น 3 ระยะ

ระยะแรก ศึกษาการนำคอมพิวเตอร์มาใช้โดย

- ให้บรรณารักษ์ ไปดูงานตามห้องสมุดต่างๆ เพื่อนำความรู้มาประยุกต์ใช้
- ขอให้บริษัทที่จำหน่ายคอมพิวเตอร์มาเสนอความรู้ เรื่องระบบคอมพิวเตอร์
- ทำงานร่วมกับ ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย

ระยะเตรียมการ

- นำคอมพิวเตอร์ มาใช้กับงานห้องสมุดเมื่อปลายปี พ.ศ. 2532
- เริ่มเขียนโครงการและพิจารณาว่าจะใช้กับงานใดก่อน ซึ่งเริ่มใช้ทำบรรณนิวสารเป็นงานแรก
- ทางงบประมาณเพื่อขอซื้อ Hardware Software และพิจารณาในด้านบุคลากร Software ที่นำมาใช้คือ CDS/ISIS และเพื่อใช้กับระบบยืมคืน ชื่อจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ระยะที่นำมาใช้

- ฐานข้อมูลของหอสมุด และศูนย์สนเทศ มี 3 ฐานคือ:-

1. ฐานข้อมูล บรรณานุกรมหนังสือประมาณ 32,000 รายการ

2. ฐานข้อมูลบรรณนิวสารภาษาไทยประมาณ 28,000 รายการ (จะมีการลบข้อมูลที่ล้าสมัยออก)

3. ฐานข้อมูลวัสดุไม่ตีพิมพ์ได้แก่ แถบวิดีโอ แผ่นบันทึกเสียง สไลด์ประมาณ 4,000 รายการ

ประโยชน์ใช้สอย นักศึกษาสามารถค้นฐานข้อมูลได้

- ได้คิดบาร์โค้ดหนังสือเสร็จแล้ว คาดว่าในภาคการศึกษาที่ 2 พ.ศ. 2537 จะสามารถใช้ระบบยืมคืนหนังสือได้

แผนในอนาคต

ปี2538 จะทำการเชื่อมโยงเครือข่ายคอมพิวเตอร์ได้ทั้งมหาวิทยาลัย สำหรับ

ข้อมูลจากต่างสถาบัน สามารถค้นได้จาก
ธนาคารแห่งประเทศไทย สภาวิจัยแห่ง
ชาติ และ INTERNET

สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยหอการค้า-
ไทย

พ.ศ. 2532 ส่งบรรณารักษ์ 8
คนไปอบรมโปรแกรม CDS/ISIS

พ.ศ. 2534 ทำฐานข้อมูลรายชื่อวารสารที่มีในห้องสมุด

พ.ศ. 2535 ผู้บริหารมหาวิทยาลัย
สั่งให้เขียนนโยบาย ในการพัฒนาระบบห้องสมุด
ให้ทันสมัย และสามารถสืบค้นข้อมูลได้-
เหมือนกับห้องสมุดในต่างประเทศ ซึ่งเป็น
จุดเริ่มต้นของการนำระบบห้องสมุดอัตโนมัติมา
ใช้ โดยการศึกษาของคณะกรรมการ
การเฉพาะกิจที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้ง

พ.ศ. 2536 (ม.ค.) มหาวิทยาลัย
อนุมัติให้พัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติมาใช้คือ
โปรแกรมสำเร็จรูปชื่อ The Informa-
tion Navigator (TINLIB) ซึ่งพัฒนา

โดยบริษัท The Information Manage-
ment Engineering (IME) เป็นโปร-
แกรมห้องสมุดระบบครบวงจร

พ.ศ. 2536 (พ.ค.) บุคลากร
ห้องสมุดทุกคน ได้รับการอบรมคอมพิวเตอร์
เบื้องต้น และการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปพื้น
ฐานเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้เครื่องคอม-
พิวเตอร์ บรรณารักษ์แต่ละแผนกได้รับการ
อบรมการใช้งานของแต่ละโมดูล

พ.ศ. 2536 (ก.ค) สร้างฐานข้อมูล
บรรณารักษ์วารสาร ฐานข้อมูลหนังสือ งาน-
จัดทำทรัพยากรสารสนเทศ และงานวารสาร
เมื่อสร้างฐานข้อมูลดังกล่าวเสร็จ
เรียบร้อยแล้วก็จะให้บริการยืมคืนด้วยระบบ
บาร์โค้ด ซึ่งคาดว่าจะใช้ได้ในปี พ.ศ.
2538

ขณะนี้ ห้องสมุดสามารถให้บริการ
OPAC (Online Public Access Cata-
log) ให้ผู้ใช้บริการได้ เครื่องคอมพิวเตอร์
ที่จัดไว้ให้บริการโดยเฉพาะ 6 เครื่อง

แผนในอนาคต

โครงการสืบค้นในลักษณะ Campus network เพื่อให้อาจารย์แต่ละคณะสามารถสืบค้นข้อมูลตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในด้านแต่ละอาคารนั้นยังอยู่ในระหว่างดำเนินการ แต่จะเป็นไปได้ในไม่ช้า พร้อมๆ กับการเชื่อมต่อในการสืบค้นข้อมูลกับสถาบันอื่นได้

**การใช้โปรแกรมพัฒนาเอง ของห้องสมุด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางมหาวิทยาลัย**

สำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยกรุงเทพ

พ.ศ. 2530 เริ่มนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุด โดยให้โปรแกรมเมอร์เขียนโปรแกรม การใช้งานห้องสมุด แต่เนื่องจากโปรแกรมเมอร์ไม่เข้าใจระบบงานห้องสมุด งานจึงไม่ลุล่วงตามที่ต้องการ

พ.ศ. 2533 ห้องสมุดพัฒนาโปรแกรมขึ้นมาใช้เองโดยใช้ภาษา Fox Pro 2.5

พ.ศ. 2537 สามารถใช้คอมพิวเตอร์ในงานห้องสมุด กับงานจัดหมวดหมู่ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และงานยืมคืนด้วยระบบบาร์โค้ด ซึ่งสามารถใช้ร่วมกับบัตรนักศึกษาซึ่งอยู่ในรูปบัตร A.T.M. ของธนาคารได้

แผนในอนาคต

- ศึกษาแนวทางในการ Online ข้อมูลห้องสมุดระหว่างมหาวิทยาลัยกรุงเทพ ส่วนกลาง กับ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ วิทยาเขตรังสิต

- จัดบริการให้ นักศึกษาสามารถค้นข้อมูลในห้องสมุดโดยการ login จากบ้านมายังห้องสมุด

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยสยาม

พ.ศ. 2530 เสนอโครงการใช้คอมพิวเตอร์กับงานห้องสมุด โดยทำงานร่วมกับศูนย์คอมพิวเตอร์ ของมหาวิทยาลัย การที่สำนักหอสมุดกลางนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดเนื่องจาก

- ห้องสมุดขาดบุคลากรที่จะรองรับงานด้านบริการได้อย่างเพียงพอบรรณารักษ์ส่วนใหญ่มิได้มีประสบการณ์

- การที่จะนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานห้องสมุดทั้งหมดเป็นการยาก จึงตัดสินใจ นำคอมพิวเตอร์มาใช้กับงานบริการ ยืม-คืน ก่อน

- ทางมหาวิทยาลัยมีความประสงค์ที่จะให้ "การใช้บัตรประจำตัวเพียงใบเดียว" สามารถติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยได้

- เสนอโครงการต่อ ผู้บริหาร ประกอบด้วย งบประมาณ ช่วงระยะเวลา ในการพัฒนา ขอบเขตพื้นที่บริการ ที่เคยเขียน

โปรแกรมยืม-คืนด้วยบาร์โค้ดให้กับห้องสมุด คณะแพทยศาสตร์รามาริบัติ มาช่วยดำเนินการ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการได้

-- เริ่มการใช้บาร์โค้ด ตั้งแต่วันที่ 11 ธันวาคม 2533

แผนในอนาคต

-- ขยายการนำคอมพิวเตอร์มาใช้กับทุกงาน

-- โครงการระยะยาว มีการร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่น

สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ มหาวิทยาลัยรังสิต

สำนักหอสมุดฯ ตระหนักถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว และสามารถจะประยุกต์ใช้กับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงเตรียมการ เพื่อหาแนวทาง และศึกษาความเป็นไปได้ ที่จะนำมาใช้กับกิจการ

ของสำนักหอสมุดเพื่อประโยชน์กับผู้ให้บริการ

ด้วยความสำคัญดังกล่าว จึงหาแนวทางที่เหมาะสมในการนำคอมพิวเตอร์มาใช้โดยเริ่มพิจารณาโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานห้องสมุดที่ใช้อยู่ตามสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยเช่น DYNIX TINLIB URICA, VTLS โดยขอให้บริษัทที่จำหน่ายโปรแกรมมาสาธิตวิธีใช้ และประโยชน์ในการใช้งาน เช่น DYNIX URICA และ VTLS อย่างไรก็ดีตามแต่ละโปรแกรมมีราคาสูงมาก จึงต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะตัดสินใจ

การพัฒนาบุคลากร

ในขณะที่กำลังพิจารณาหาโปรแกรมที่เหมาะสมอยู่นั้น สำนักหอสมุดฯ ได้เตรียมพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์ควบคู่กันไปโดย:-

1. ส่งบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่ายทุกฝ่ายไปศึกษาคอมพิวเตอร์ ที่คณะวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยรังสิต แล้วกลับมาฝึก

บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ทุกคน ให้รู้จักใช้คอมพิวเตอร์

2. ส่งบรรณารักษ์หัวหน้าฝ่าย ทุกฝ่ายไปฝึกอบรมการใช้โปรแกรม MINI Micro CDS/ISIS ที่สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. ส่งหัวหน้าฝ่าย 2 คน คือ หัวหน้าฝ่ายจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และ หัวหน้าฝ่ายจัดหมวดหมู่ ไปดูงานและฝึกการใช้โปรแกรม CDS/ISIS ที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การทำงานร่วมกับศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย

ในการพิจารณา นำคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับงานของสำนักหอสมุดฯ ไม่ว่าในด้าน Hardware และ Software ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัย และจากการติดต่ออย่างสม่ำเสมอ ทำให้ศูนย์คอมพิวเตอร์เสนอที่จะเขียนโปรแกรมให้สำนักหอสมุดฯ

สำนักหอสมุดฯ ได้ให้หัวหน้าฝ่ายงานจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ฝ่ายจัดหมวดหมู่และลงรายการ ฝ่ายบริการยืมคืน หนังสือ-สื่อโสตและฝ่ายวารสารเขียนรายงานการปฏิบัติของแต่ละฝ่ายให้แก่ศูนย์คอมพิวเตอร์ศึกษางานเพื่อเป็นการพบกันคนละครึ่งทาง

พ.ศ. 2532 (ปลายปี) สำนักหอสมุดฯ และศูนย์คอมพิวเตอร์ ได้ร่วมมือกันจัดทำ โปรแกรมระบบงานคอมพิวเตอร์ (RULIC) ซึ่งเป็นชื่อของสำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศ เป็นโปรแกรมพัฒนาเอง (In-House Program) ใช้เวลาในการพัฒนาตั้งแต่ พ.ศ.2532-2536 สามารถนำออกใช้ได้เมื่อต้นปี 2536 ในการสร้างฐานข้อมูลหนังสือภาษาไทย ภาษาต่างประเทศซึ่งขณะนั้นเมื่ออยู่ 40,000 ระเบียบ ทำให้ผู้ใช้สามารถค้นหาหนังสือโดยผ่านระบบ OPAC ได้ (Online Public Access Catalog) สำนักหอสมุดติดตั้งจอคอมพิวเตอร์ไว้ทุกชั้นในอาคาร (Computer

Terminal) ซึ่งจะช่วยให้สามารถค้นหาหนังสือได้จาก ชื่อผู้แต่ง ชื่อหนังสือ หัวเรื่อง ชื่อสำนักพิมพ์ ชื่อชุด นอกจากนี้ยังสามารถบอกได้ว่า หนังสือเล่มที่ต้องการนั้นกำลังอยู่ในชั้นตอนใด เช่น กำลังจัดหมวดหมู่ มีผู้ยืมไป กำหนดส่งคืนเมื่อใด ตลอดจนสามารถคิดเงินค่าปรับ ในรายที่ยืมเกินกำหนดได้ด้วย

ในเวลาต่อมา ได้ใช้กับงานของฝ่ายจัดหมวดหมู่และลงรายการ ฝ่ายจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ และฝ่ายบริการ ส่วนงานของฝ่ายวารสาร กำลังอยู่ในระหว่างพัฒนาโปรแกรม คาดว่าจะเสร็จงานปลายปีการศึกษา 2537

การยืมคืนหนังสือโดยใช้ระบบ Bar Code หนังสือจำนวน 40,000 กว่าเล่มได้ติด Bar Code เรียบร้อยแล้วพร้อมที่จะให้บริการได้ ได้ทดลองใช้กับอาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัยก่อน ส่วนนักศึกษายังมีปัญหาเกี่ยวกับบัตรประจำตัวที่ใช้อยู่ขณะนี้ คือ บัตร ATM ที่ต้องการจะให้ใช้กับการ

ยืมคืนหนังสือของห้องสมุดได้ด้วย กำลังดำเนินการคาดว่าจะใช้ได้ในปีการศึกษาภาคที่ 2 ของปีการศึกษา 2537 จึงเห็นควรที่มหาวิทยาลัยจะกำหนดให้มีการใช้บัตรประจำตัวเพียงใบเดียวซึ่งจะสามารถติดต่อกับหน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยได้

ฮาร์ดแวร์

ไมโครคอมพิวเตอร์ 486 ฮาร์ดดิสก์ 300 Mb เป็น File server ไมโครคอมพิวเตอร์ 386 และ 286 ใช้เป็น Workstations 22 เครื่อง เครื่องพิมพ์ Dot Matrix 7 เครื่อง เครื่องพิมพ์เลเซอร์ 1 เครื่อง Smart Hub จำนวน 3 ชุด Modem 1 ตัว Laser Gun 5 ตัว

ซอฟต์แวร์

RULIC(In-House Program)

Novell Netware Version

3.11 สำหรับการออนไลน์

Btrieve Record Manager

สำหรับจัดการข้อมูล

แผนในอนาคต

1. สำนักหอสมุด ได้ตั้งรายการอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ไว้ในงบประมาณ ปีการศึกษา 2537 เพื่อเพิ่มจำนวน Computer Workstations ให้ครบทั้งอาคารเป็น 22 จุด

2. การขยายเครือข่ายระยะใกล้ไปยังอาคารต่างๆ ในมหาวิทยาลัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการผู้ใช้ เมื่อติดตั้ง fiber optic

3. ศึกษาความเป็นไปได้ และเตรียมการ ในการเข้าร่วมเครือข่ายห้องสมุดภายนอก โดยติดตั้งระบบ Internet

4. มหาวิทยาลัยควรจัดสรร งบประมาณเพื่อสามารถนำโปรแกรมสำเร็จรูป โปรแกรมใดโปรแกรมหนึ่งมาใช้ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน

แนวร่วมความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอนาคต

ในการสัมมนาของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเรื่อง"การพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติ"เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการนำ คอมพิวเตอร์เข้ามาใช้กับงานห้องสมุดนั้น เป็นการหาแนวทางในการปูพื้นฐานไปสู่ความร่วมมือในการจัดตั้งเครือข่ายห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นอกจากนั้นยังจะเป็นหนทางทำให้สามารถไปร่วมมือกับ ช่างงานห้องสมุดของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ในโอกาสต่อไป ซึ่งขณะนี้ก็มีทั้ง โครงการพัฒนาระบบห้องสมุดส่วนภูมิภาค(Provincial University Library Network = PULINET) และโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง Thai Library Network = THAILINET (M) ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ให้ดำเนินการได้ตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยเสนอ ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2536 และ วันที่ 28 กันยายน 2536 ตามลำดับ

ความเป็นมา ของโครงการข่าย

งานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (PULINET) เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค 10 ห้องสมุด 9 มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยที่เข้าร่วมโครงการในปี พ.ศ. 2529 คือ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตหาดใหญ่ และวิทยาเขตปัตตานี มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ในปี พ.ศ. 2534 มีมหาวิทยาลัยอีก 3 แห่งได้เข้าเป็นสมาชิกคือ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยนเรศวร โครงการดำเนินงาน โดยมีคณะกรรมการอำนวยการและคณะทำงาน มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ ร่วมกับการแลกเปลี่ยน และการสื่อสารข้อมูล การเข้าถึงและการสืบค้นข้อมูลทางไกล (on-line) การสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและต่างประเทศ

ความร่วมมือระหว่างห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคได้อนุญาตความสะดวกรวดเร็ว และประโยชน์ ให้แก่ผู้ใช้บริการสามารถได้รับข้อมูลอย่างลึกซึ้งกว้างขวาง และสอดคล้องกับความต้องการ จึงเห็นได้ว่าการดำเนินงาน โครงการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาคเป็นผลทำให้ทบวงมหาวิทยาลัยโดยคณะกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาพิจารณา และร่วมกันจัดทำโครงการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ห้องสมุด สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (Thailinet(M)= Thai Library Network (Metropolitan)) เพื่อให้เกิดเครือข่าย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเชื่อมโยงทั่วประเทศในอนาคต

สำหรับโครงการพัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thailinet (M)) นั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยของรัฐส่วนกลาง 12 แห่ง คือมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยรามคำแหง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมหาวิทยาลัยศิลปากรวังท่าพระ ให้เป็นระบบห้องสมุดอัตโนมัติ มีศักยภาพและประสิทธิภาพสูง ในการจัดการสารสนเทศ เพื่อสนองตอบการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ และเอื้อต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศร่วมกันอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยระดับชาติ และระดับนานาชาติ

นอกจากนี้จะมีการสร้างเครือข่ายสารสนเทศ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง โดยใช้คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสื่อสารสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการทางวิชาการ ลดความซ้ำซ้อนในการ

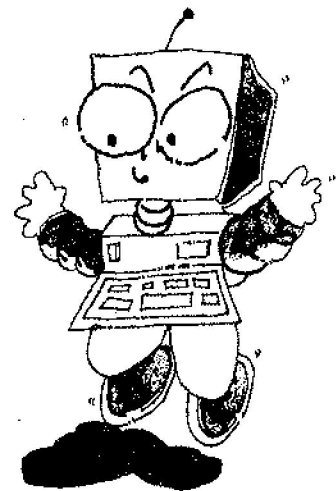
จัดหาทรัพยากรสารสนเทศ ประหยัดทรัพยากรมนุษย์ในการจัดการ และให้บริการ ที่สำคัญเพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยของประเทศทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าเป็นระบบเดียวกันและสามารถเชื่อมโยงกับระบบเครือข่ายอื่นๆได้ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประการสุดท้าย เพื่อพัฒนาบุคลากรห้องสมุดให้มีความพร้อม และสามารถรองรับพัฒนาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และความต้องการใช้สารสนเทศทางวิชาการได้อย่างเหมาะสม

ในระหว่างวันที่ 23-25 พฤศจิกายน 2537 คณะอนุกรรมการพัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย ได้จัดการสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดครั้งที่ 12 ในหัวข้อเรื่อง "ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในปี 2540" โดยศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีเป็นเจ้าภาพ ในการประชุมครั้งนี้ มีสาระสำคัญในเรื่อง การ

พัฒนาห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นห้องสมุดอัตโนมัติ โดยการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร นอกจากนี้ ผู้จัดยังได้เชิญตัวแทนห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ไปบรรยายสรุปความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบห้องสมุดอัตโนมัติของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในปัจจุบัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมอยู่พอสมควร ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ การที่ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ได้เปิดโอกาสให้ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้เสนอความก้าวหน้าในครั้งนี้ แสดงให้เห็นถึงความคิดกว้างไกลในการที่จะร่วมมือกันได้

ในอนาคตห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน อาจไม่จำเป็นต้องมีโครงการสร้างข่ายงานห้องสมุดของตนเองขึ้นมา แต่อาจจะร่วมมือกับ ข่ายงานสถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งในส่วนในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ก็จะได้-
รับประโยชน์จากผลของความร่วมมือที่โครง

การดำเนินงานห้องสมุด มหาวิทยาลัยสวน
กุมิภาค (PULINET) และ โครงการ-
พัฒนาระบบห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง
(THAILINET (M)) ร่วมกันดำเนินงาน
อยู่ในขณะนี้และคาดว่าจะ เป็นผลสำเร็จงาน
ไม่ช้า อย่างไรก็ตามแต่ละห้องสมุดสังกัด
สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ก็จะต้องมีความ
พร้อมในอันที่จะเข้าเชื่อมโยงกับ ระบบ
เครือข่ายดังกล่าวแล้วได้ ทั้งนี้โดยการ
สนับสนุนของมหาวิทยาลัยที่มีอุปกรณ์ ทั้ง
ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลากร ตลอด
จนงบประมาณในการดำเนินการเชื่อมโยง
กับ เครือข่ายภายนอกได้อย่างสมบูรณ์แบบ

เอกสารอ้างอิง

1. กรกมล รามบุตร. รายงานผลการดำเนินงานของโครงการจัดตั้งข่ายงานห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค : พฤษภาคม 2532 - ธันวาคม 2535 (A Plan for the Establishment of Provincial University Library Network-PULINET)
2. ทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย "การพัฒนาความร่วมมือระหว่าง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน" วันที่ 22-24 เมษายน 2535 ณ โรงแรมเชียงใหม่ภูคำ จังหวัดเชียงใหม่ หน้า 67-69, 122-123
3. รายงานการประชุมกลุ่มเทคนิค, กลุ่มทรัพยากรสารสนเทศ, กลุ่มงานบริการ, กลุ่มงานวารสาร, กลุ่มงานโสตทัศนบริการ ตั้งแต่ พ.ศ. 2535-2537
4. ทบวงมหาวิทยาลัยร่วมกับสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชน แห่งประเทศไทย "คอมพิวเตอร์กับ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน" วันที่ 7-9 กันยายน 2537 ณ สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย : "การนำคอมพิวเตอร์ในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชน : กรณีตัวอย่างของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยกรุงเทพ และ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย